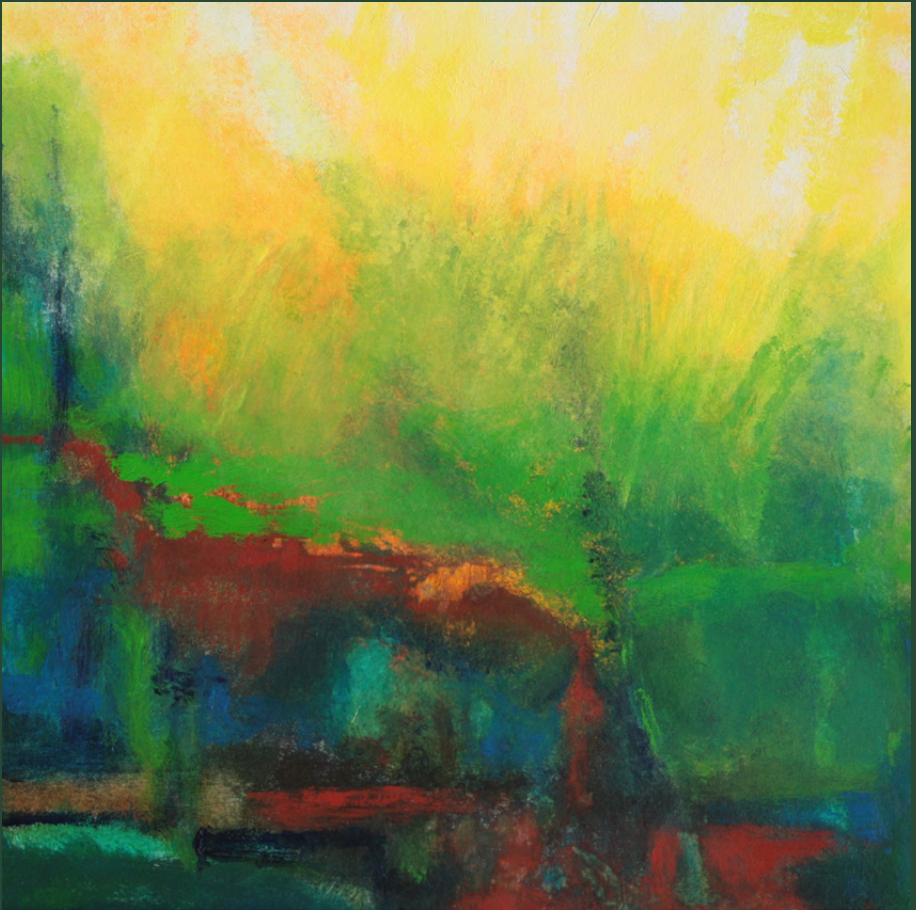

BEELDEN ALS BRON

*de kunst & kerk - schilderijen
van Corja Bekius*

Colofon

Beelden	Corja Bekius (schilderijen en fotografie)
Teksten	Corja Bekius, Andries Govaart e.a.
Omslagbeeld	Pasen. Het land ontwaakt
Vormgeving	Marleen B. Berg
Uitgave	Eigen beheer 2023

Dit e-book kan als pdf worden gedownload via de website www.docete.nl (Beelden als bron – pdf)

Pagina's uit deze uitgave mogen vrij worden afgedrukt voor kerkelijk gebruik.

BEELDEN ALS BRON

*de kunst & kerk - schilderijen
van Corja Bekius*

Inhoudsopgave

Titelpagina	3
Inleiding	7
Ruth, een verhaal van hoop (2013)	11
<i>De vlucht</i>	13
<i>Een wereld van verdriet</i>	15
<i>Orpa keert terug</i>	17
<i>Aankomst te Bethlehem</i>	19
<i>Aren lezen op het veld</i>	21
<i>Op de dorsvloer</i>	23
<i>In de stadspoort</i>	25
<i>De stamboom</i>	27
<i>Annunciatie</i>	29
Vier getijdenvensters	31
<i>Adventsraam</i>	33
<i>Paasraam</i>	35
<i>Pinksterraam</i>	37
<i>Zomerraam</i>	39
Het licht speelt (2015)	41
Pasen	42
<i>Zoals het licht speelt</i>	43
<i>Vroeg in de morgen ging zij naar het graf</i>	45
<i>Dit is een morgen als ooit de eerste</i>	47
<i>Zonlicht van boven</i>	49
<i>Licht dat ooit speelde</i>	51
<i>De Emmaüsgangers</i>	53
Pinksteren	54
<i>Wolken van vuur</i>	55
<i>Tongen van vuur</i>	57
<i>Mensen van vuur</i>	59
Op weg gaan	60
<i>Vroeg in de morgen</i>	61
<i>Een smal hard pad</i>	63

<i>Het water wacht</i>	65
<i>De weg</i>	67
<i>Wij zagen licht, een vuur laait op</i>	69
 Uit aarde (2016)	 70
<i>Uit aarde</i>	71
<i>De vrouw in het licht</i>	75
<i>Een aarden vat</i>	77
<i>Uitzicht</i>	79
<i>De klok</i>	81
<i>De rode beuk</i>	83
<i>Amper begonnen</i>	85
<i>Waar ben jij?</i>	87
<i>Voorjaar in het Roergebied</i>	89
<i>Maak heel wat is gebroken</i>	91
<i>Een nieuwe weg</i>	93
<i>Die in stilte spreekt</i>	95
<i>Vertrouwen</i>	97
<i>In het dal van de dood</i>	99
<i>Doortocht</i>	101
<i>Stad van vrede</i>	103
<i>Zomer</i>	105
<i>Ruimte en licht _ detail van 'de vrouw in het licht'</i>	107
 God in ons midden (2017)	 109
<i>Het labyrint</i>	111
<i>Schreeuw om recht</i>	113
<i>Vredesduif</i>	115
<i>Weet je zeker dat dit de weg is?</i>	117
<i>In stilte</i>	119
<i>Kerstnacht</i>	121
<i>Feest!</i>	123
<i>Wijzen onderweg</i>	125
<i>Met geschenken</i>	127
<i>Als een duif</i>	129

Jij die mij aankijkt (2018)	131
<i>Blind</i>	133
<i>Lijkwade</i>	135
Vensters op het Onze Vader (2021-2022)	137
<i>Met dit gebed voegen wij ons in een lange rij</i>	139
<i>Uw naam heilig</i>	141
<i>Uw wil, op aarde zoals in de hemel</i>	143
<i>Voor ieder het broodnodige</i>	145
<i>Vergeef ons</i>	147
<i>In beproeving, wees er</i>	149
<i>Red onze wereld van het kwaad</i>	151
<i>Van U is het Koninkrijk</i>	153
Schilderijenoverzicht	154

Inleiding

Dat ik na mijn pensioen zou gaan schilderen was een plan dat ik vele jaren koesterde. Toen ik dit voornemen eens in een drukke tijd aan Frans (Herman) Andriessen schreef, kreeg ik per ommekeer een stevige ansicht terug. ‘Dit moet een *lapsus* zijn. Daar moet je nú mee beginnen!’ Frans (zijn kloosternaam) was mijn leermeester in de opleiding pastorale supervisie, later geestelijk begeleider en goede vriend. Hij was zelf amateurschilder en onze correspondentie ging stevast vergezeld van sprekende beelden. Maar mijn werk als universitair docent pastoraat liet weinig ruimte om zijn advies op te volgen. Voorlopig zocht ik alleen met woorden naar een creatieve omgang met levens- en geloofsverhalen, voor mij de kern van mijn vak.

Maar zodra mijn pensioen in zicht kwam, schreef ik mij in voor een basiscursus tekenen en schilderen bij Erica Nussbaum in het Kunstenhuis Zeist. Ik vond het meteen geweldig. Dus toen Kees Bregman, predikant te Soest, twee jaar later op een bijeenkomst voor theologen vroeg: ‘En wat doe jij tegenwoordig?’, zei ik zonder aarzelen: ‘Ik schilder’. Waarop hij even spontaan reageerde: ‘Mocht je eens willen exposeren, denk dan aan de Oude Kerk’. ‘Nou...’, dacht ik, ‘die Oude Kerk in Soest is niet zomaar een kerk.’ ‘Maar het moet wel gróót’, zei Kees. ‘Kleine werken komen daar niet uit.’ Op dat moment schilderde ik voornamelijk op A4-formaat. Hier lag een uitdaging.

Ik sloeg de uitnodiging niet af, maar vroeg tijd om te experimenteren met grote doeken en thema’s. Voor mij was meteen duidelijk dat als ik in een kerk zou exposeren, die beelden een eigen rol zouden moeten spelen bij wat daar op zondag gebeurt. Ik ging regelmatig voor in Soest en kende die prachtige lichte ruimte goed. Elk jaar hielden ze daar een zomerexpositie, georganiseerd door de kunstcommissie. Mocht het wat worden met mijn schilderijen, dan zou de commissie tijdig komen kijken. Werd het niks, geen probleem.

Mijn eerste expositie (*Ruth, een verhaal van hoop*) was in

Soest in de zomer van 2013. Het was spijtig dat Frans, die de hele route had gevolgd en alle doeken had bekeken, kort voor de opening overleed.

Inmiddels was *Ruth, een verhaal van hoop* uitgegroeid tot een project waar men in gemeente of parochie op allerlei manieren mee aan de slag kon, met een door Docete uitgegeven brochure en een werkboek waar verschillende collega's aan hadden meegewerkt.

In de jaren erna volgden andere projecten en exposities op het snijvlak van beeldende kunst, liturgie en gemeenteopbouw. Ik ging liederen van Andries Govaart schilderen en samen redigeerden wij brochures en werkboeken voor de tijd na Pasen (*Het licht speelt*, 2015), voor de laatste periode van het kerkelijk jaar (*Uit aarde*, 2016), een adventskalender (*God in ons midden*, met een *werkboekje voor de kinderkerk* (2017) en een voor de weg naar Pasen (*Jij die mij aankijkt*, 2018). Onder de muzikale leiding van Arie Boers kwamen er twee cd's met liederen van Andries Govaart en een Ruthlied van Jeannette van Andel, waar Arie een melodie voor schreef. De laatste serie maakte ik voor een bundel preken over het Onze Vader, waarmee Teun Kruijswijk Jansen afscheid nam van zijn gemeente in Doorn (*Vensters op het Onze Vader*, 2021), gevolgd door een *Werkboekje bij...* (2022).

Lange tijd vond ik mijn partner Maarten Menken aan mijn zijde. Hij zag thuis de schilderijen ontstaan en vanuit zijn kennis van de Bijbel dacht hij mee over de verwerking van de thema's die daarin aan de orde waren. Tot ons grote verdriet kreeg Maarten in 2016 acute leukemie, waar hij na een kort ziekbed aan overleed. De serie *Uit aarde* – over de kwetsbaarheid van het bestaan was bijna klaar...

Dat het bestaan kwetsbaar is, ervaar ik aan den lijve nu de heer Parkinson een vaste gast in mijn huis is geworden. Bij Parkinson is stress een van de symptomen, daarom ben ik gestopt met exposeren in het land en het houden van inleidingen. Ik heb er de energie niet meer voor. Dus nu sta ik voor de vraag wat te doen met al die schilderijen. Deze vraag heb ik uitbesteed aan de Protestantse Wijkgemeente Zeist-West,

waar ik lid van ben. Vooralsnog heb ik ze op papier overgedragen. In verband hiermee vroeg de voorzitter van de kerkenraad of ik een becommentarieerde catalogus van de werken wilde maken. Dat is dit boek geworden, de vrucht van een uit de hand gelopen hobby... Nee, het was meer dan een hobby. Door zelf te schilderen ontdekte ik op een dieper niveau hoe zeer beelden een eigen spirituele bron kunnen vormen, waar een mens in goede en in kwade dagen uit kan putten. Bij het schilderen zijn steeds twee vragen leidend: 'Welke kleur heeft dit verhaal? En waar komt hier het licht vandaan?' Ik denk dat voor mijn werk het kleurgebruik het meest kenmerkend is.

Zonder inspirerende reisgenoten had ik deze weg niet kunnen gaan. Behalve naar Maarten en Frans gaat mijn dank uit naar de collega's en vrienden die aan de verschillende projecten hebben meegewerkt. Om te beginnen dank ik Andries Goovaart voor onze bijzondere samenwerking. We hadden nooit veel woorden nodig om elkaar te verstaan. Verder dank ik Jeannette van Andel, Marleen Berg, Arie Boers met musici en zanggroep, Kees Bregman, Tini Brugge, Maarten den Dulk, Cocky Fortuin- van der Spek, Teun Kruijswijk Jansen, Kees van Mechelen, Erica Nussbaum, Machteld van Woerden en Ingrid de Zwart. Last but not least gaat mijn dank uit naar Kees Uitewaal van uitgeverij Docete, die onvermoeibaar brochures, werkboeken, cd-roms en cd's uitbracht, niet te vergeten enkele kaarten.

Zeist, Pasen 2023

Ruth, een verhaal van hoop (2013)

De eerste serie gaat over het boek Ruth. Dit verhaal leerde ik goed kennen tijdens de eerstejaarscolleges Hebreeuws van Aleida G. van Daalen. We spelden elk woord en genoten ervan, terwijl we gaandeweg leerden hoeveel verwijzingen en dieptelagen in die op het oog eenvoudige novelle verscholen zaten. Het verhaal vergezelt mij sindsdien. Niet toevallig ging mijn proefpreek in Grevenbicht (1977) over het boek Ruth.

Ruth, een verhaal van hoop werd een reeks van acht doeken, waarvan zeven op formaat 90 x 90 cm en één als een smal 'aanhangel' van 90 x 30 cm, zoals ook de tekst eindigt met een korte kolom met de stamboom van koning David. Later, toen het blad *Open Deur* mij vroeg om een artikel over de annunciatie te schrijven, schilderde ik in hetzelfde formaat Maria, leunend tegen de boom van Isaï.

Toen ik bijna met de serie klaar was, raadde een collega mij aan om de beelden eens aan Kees Uitewaal van Uitgeverij Docte te laten zien. Misschien had hij er belangstelling voor? Dat had hij en Kees maakte er een brochure van. In die brochure kwam per schilderij de betreffende bijbeltekst en een gedicht, deels door mij, deels door Kees Bregman geschreven. Ook maakte ik vier 'getijdenvensters' in de vier liturgische kleuren, omdat het uitmaakt in welke tijd van het jaar Ruth wordt gelezen. Verder schreven en redigeerden Kees Bregman en ik een werkboek voor gebruik in de gemeente. Jeannette van Andel schreef een lied bij de acht doeken en Arie Boers componeerde daar een melodie voor.

Altijd wel ergens op enig moment
pakken mensen zich op om te gaan.
Ze gaan.

Een vluchtverhaal groeit gaandeweg.
aan incidenten, doodlopende wegen
en zoekgeraakte proporties geen gebrek,
maar altijd wel ergens op enig moment
is er dat ene gastvrije gebaar.

Daarvan leeft de hoop op bestaan.
Ze gaan.

Corja Bekius

*Het gebeurde in de dagen van de rechters dat er honger
was in het land. Een man uit Bethlehem in Juda ging weg om
als vreemdeling te wonen in de velden van Moab, hij en zijn
vrouw en zijn beide zonen. Ruth 1, 1*

De vlucht

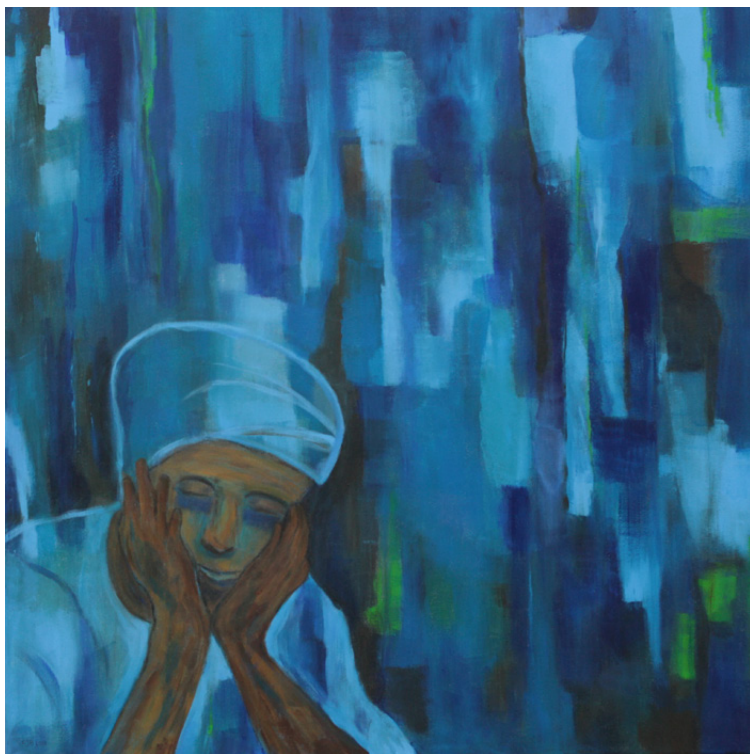
Van al het onuitsprekelijk leed
snijdt dit het meest:
mijn kinderen, ze zijn niet meer.

Raak me niet aan,
nee, waag het niet
er is geen troost die ik verdraag

nee, vraag het niet
om deze weg met mij te gaan,
mijn hart is onbewoonbaar leeg.

Corja Bekius

*En ook die twee stierven, Machlon en Kiljon,
en de vrouw bleef over, zonder haar beide kinderen
en zonder haar man. Ruth 1, 5*

Een wereld van verdriet

Toen ik terugkwam gonsde mijn hele stad
van achter de luiken:
Is dat niet die Orpa uit het geslacht van Lot
die met een zoon van een vreemdeling trouwde?
Is toch ook wat voor die ouders
komt je dochter als weduwe terug
nog een geluk dat ze geen kinderen heeft,
zit in dat koffertje soms haar bruidsschat?

Maar ik zei:
Noem mij niet langer Orpa,
mijn lot heeft mij genekt.
Noem mij maar Niet-Ruth,
rijmt op Nietsnut weet je wel.

Dat koffertje –
dat kreeg ik onderweg van een vrouw
die mij vriendelijk aankeek en zei:
Stop je herinneringen hier maar in,
neem ze mee op je reis als jouw schat.
Trek verder, ga met je god.

Ze vroeg me: Hoe heet je eigenlijk?
Ik zei: dat weet ik niet meer.
Toen gaf ze me een witte steen.

Corja Bekius

*Toen verhieven zij haar stem en huilden nog meer.
En Orpa kuste haar schoonmoeder vaarwel, maar Ruth sloot
zich bij haar aan. Ruth 1, 14*

Orpa keert terug

Vrouwen van Bethlehem
oogstgeel je massa
hoe rijk kun je rijk zijn
in jezelf?

Zus en zus zonder
gezicht
zie Noömi
vrouw van aubergine
Mara bitterzoet
zie haar goed

en Ruth van terzijde
kiemend groen

Kees Bregman

*Zo gingen ze, zij beiden, tot ze in Bethlehem kwamen. En
het was toen ze in Bethlehem aankwamen, dat de hele stad
gonsde en de vrouwen riepen: 'Is dat Noömi?' Ruth 1, 19*

Aankomst te Bethlehem

Als het landschap rijgt Ruth en leest
aren: een verhaal van hoop.
Wie zal haar zien
en genegen zijn?

Waar mensen
iets
willen laten vallen
ligt genade voor het oprapen.

In de verte wenkt een boom,
daar staat een rechtvaardige.
Laat dat nou toeval zijn.

Kees Bregman

*Ze ging naar het veld om aren te lezen achter de maaiers. En
bij toeval was dat het stuk veld van Boaz, die familie was van
Elimelech! Ruth 2, 3*

Aren lezen op het veld

Is er een recht
dat ook voor vreemdelingen geldt?
Is er een vleugel
die ook vogelvrije vrouwen
veilig stelt?

Er is een wet die weet van wagen
van lef en liefde ongeteld

Kees Bregman

*En het was midden in de nacht dat de man wakker schrok.
Hij boog zich voorover en zie er lag een vrouw aan zijn voe-
teneind. Ruth 3, 8*

Op de dorsvloer

Met de gloed van de nacht
nog warm in de kleren
regelrecht naar de poort
staat Boaz en roept.

Meneer Zo-en-Zo
bedankt voor de last.
Liever blauwblauw
dan levenslang trouw
lost hij zijn veter,
niet de vrouw.

Tien man zijn getuige
Boaz staat voor
Ruth.

Kees Bregman

*Boaz ging naar de poort en zette zich daar neer, en zie: de
losser kwam voorbij over wie Boaz had gesproken. En hij zei:
'Kom even hier zitten, Zo-en-Zo', en deze boog af en zette
zich neer. Ook nam Boaz tien mannen uit de oudsten der
stad, en zei: 'Zet u neer', en ook zij zetten zich neer.
Ruth 4,1-2*

In de stadspoort

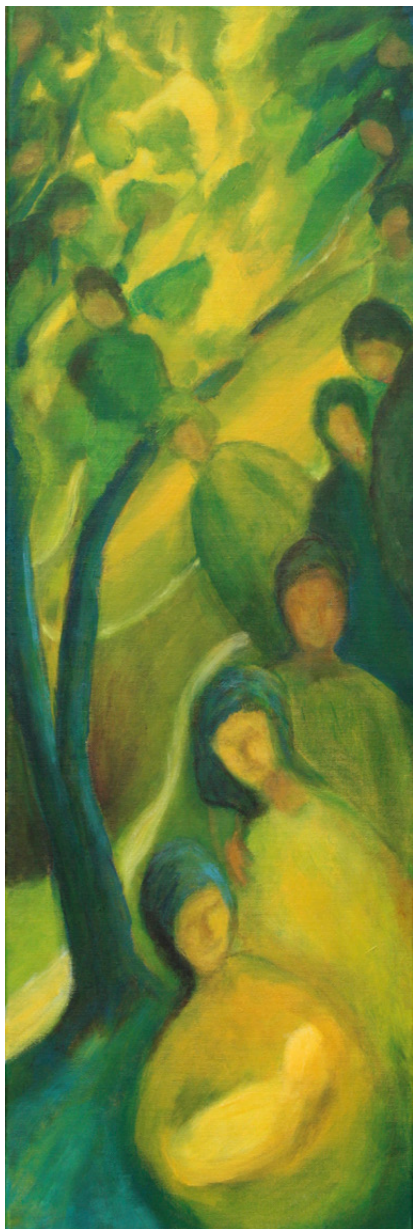
Ruth

één bloeiende loot
aan een oude stam
en reeds gloort

de hoop

Corja Bekius

*En zij noemden hem Obed. Hij is de vader van Isai, de vader
van David. Ruth 4, 17*

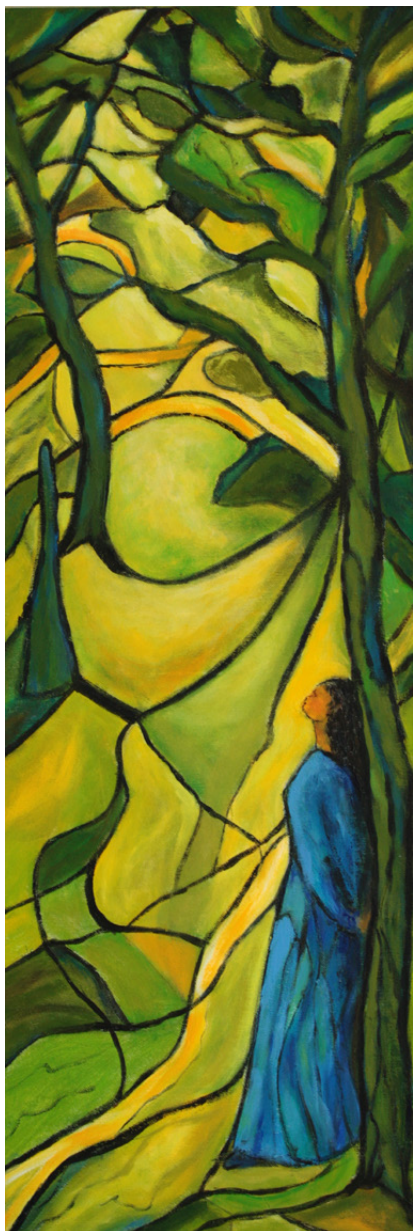
De stamboom

Lang
nadat de engel is gegaan
staat Maria daar

in de bomen woont
het licht
dat haar is overkomen

Corja Bekius

Daarna liet de engel haar weer alleen; Lucas 1, 38

Annunciatie

Vier getijdenvensters

Vier vensters werpen op de schilderijen een eigen licht: een Adventsraam, een Paasraam, een Pinksterraam en een Zomerraam. Elk jaargetijde geeft de passages van het boek Ruth een eigen kleur mee. Noömi en Ruth komen in Bethlehem terug bij het begin van de gersteoogst. In de synagoge is Ruth de feestrol van Pinksteren (Wekenfeest - Sjavoeot). Dan wordt de gave van de Thora op de Sinäi gevierd. Het is ook een oogstfeest, dat het begin de zomer markeert. Maar in het begin van het verhaal is het nog lang geen zomer.

Adventsraam

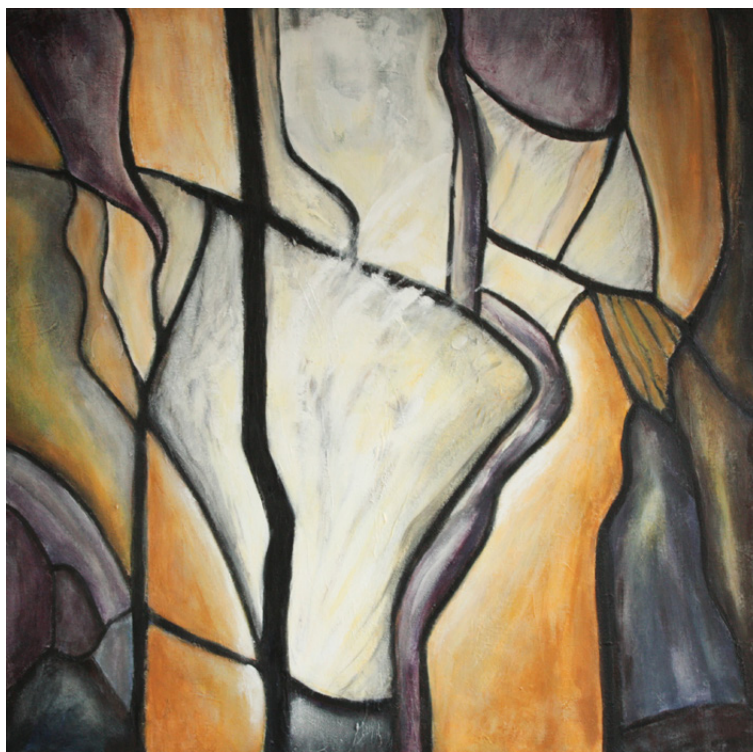
Het kerkelijk jaar begint met Advent. Het is een tijd van wachten en verwachten, uitkijkend naar de geboorte van Christus. Deze periode staat in het teken van de hoop. Ruth is een van de voormoeders van Jezus die in het geslachtsregister van Matteüs 1 wordt genoemd. Maar vooralsnog wordt het alleen nog maar donkerder in het verhaal (paars, blauw, zwart). Het lage winterlicht breekt voorzichtig door. Dit raam correspondeert met het schilderij *Een wereld van verdriet*.

Adventsraam

Paasraam

Pasen is het centrale feest van opstanding tot nieuw leven, van hoop. De liturgische kleur is wit, maar het is een wit dat doorbreekt in het ruwe siena van de aardse weg en het paars van het lijden. Dit zal doorklinken als het verhaal in de veertigdagentijd wordt gelezen. Dit raam correspondeert met de schilderijen *De vlucht*, *Orpa keert terug*, en *Aankomst te Bethlehem*. De kleur van ruwe siena vormt de grondtoon van de hele serie.

Paasraam

Pinksterraam

Met Pinksteren viert de kerk de gave van de Geest. Daar hoort een gloedvolle kleur rood bij. Mensen komen in vuur en vlam te staan. Nu is het is tijd om te oogsten en op weg te gaan. Dit raam correspondeert qua kleur met de schilderijen *Aren lezen op het land* en *Op de dorsvloer*.

Zomerraam

Groen is de kleur van de zomertijd. Hier vinden we een verwijzing naar de tuin, beeld van het paradijs. Dit raam correspondeert met het schilderij *De stamboom*, waarin Noömi het kind op haar schoot krijgt. Hij is een nieuwe loot aan de stam van Elimelech. Maar dit groen is ook al te vinden in het schilderij *In de stadspoort*. In die scène komen alle kleuren van het verhaal samen. En ook eerder zijn daar sporen van te ontdekken...

In de ruimte van de Thora bloeit de liefde.
Dit geslacht zal koning David voortbrengen!

Het licht speelt (2015)

De tweede serie schilderijen kwam tot stand in samenwerking met Andries Govaart. Zijn liederen spraken mij al langere tijd aan en hij ging grif in op mijn uitnodiging om samen een project te maken voor gebruik in de liturgie rond liederen, gedichten, beelden en liturgische schikkingen. Voor de schikkingen vroegen we Tini Brugge erbij. Omdat er al veel materiaal in omloop is voor de veertig dagen, maar weinig voor de Paastijd, kozen we ons vertrekpunt in de Paasnacht – om vandaar van zondag tot zondag uit te komen bij Pinksteren en de weg erna. Kees Uitewaal van Docete gaf ons groen licht om weer een brochure met teksten en beelden te maken, plus een werkboek, en deze keer ook een cd met de liederen. Arie Boers tekende voor de muzikale invulling. Op de cd kwam ook het lied over Ruth (*Leven met een visioen*) te staan.

Pasen

Dageraad

Ik wil het licht niet overvragen
eerst bij het breken van de nacht
begint de dageraad te dagen

Corja Bekius

Zoals het licht speelt

Vroeg in de morgen ging zij naar het graf.
Johannes 20,1

Vroeg in de morgen ging zij naar het graf

Dit is een morgen als ooit de eerste
zingende vogels geven hem door.
Dank voor het zingen, dank voor de morgen,
beide ontspringen nieuw aan het woord.

Lied 216, 1 (Liedboek 2013),
tekst Eleanor Farjeon, vertaling Andries Govaart

Dit is een morgen als ooit de eerste

Dauw op de aarde, zonlicht van boven,
vochtige gaarde, geurig als toen.
Dank voor gewassen, grassen en bomen,
al wie hier wandelt, ziet: het is goed.

Lied 216, 2 (Liedboek 2013), tekst Eleanor Farjeon,
vertaling Andries Govaart

Zonlicht van boven

Dag van mijn leven, licht voor mijn ogen,
licht dat ooit speelde waar Eden lag.
Dank elke morgen Gods nieuwe schepping,
dank opgetogen Gods nieuwe dag.

Lied 216, 3 (Liedboek 2013),
tekst Eleanor Farjeon, vertaling Andries Govaart

Licht dat ooit speelde

Zwaar is de weg, een aftocht zonder Hem.
Bedrukt gaan wij, ontzet; geen oog meer voor het licht,
hoop achter ons.

Komt op ons toe, vraagt wat er is gebeurd,
een vreemde grensganger. Wij spreken struikelend,
verward verhaal.

(...)

Hij trekt van leer met Mozes aan zijn zij
en laat ons alle kanten van de schriften zien.
Zij klinken nieuw.

‘Blijf ons nabij in deze avondval.’
Hij breekt het brood met ons, het licht breekt in ons door
en keert ons om.

Andries Govaart, De weg die je goeddoet, lied 209

De Emmaüsgangers

Pinksteren

Wek mijn verlangen
met een lichte vleugelslag
jij vogel Gods, ik wacht.

Corja Bekius

Geschenk uit de hemel, wolken en vuur:
fakkel doorgegeven,
woord om mee te leven,
wijzer op de lange duur.

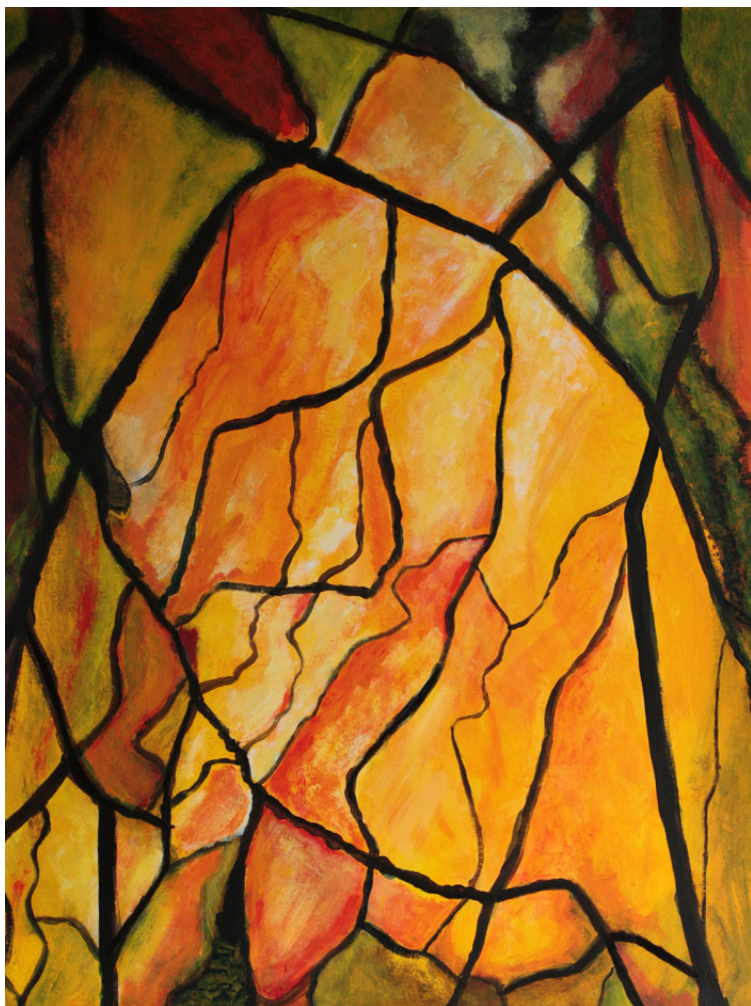
Lied 702, 1 (Liedboek 2013), tekst: Andries Govaart

Wolken van vuur

Geschenk uit de hemel, tongen van vuur:
talen om te spreken
van Gods levensteken.
Woord dat klopt en vindt gehoor.

Lied 702, 2 (Liedboek 2013), tekst: Andries Govaart

Tongen van vuur

Geschenk uit de hemel, mensen van vuur,
door Gods Geest bewogen
met Gods rijk voor ogen.
Kom, vervul ons in dit uur.

Lied 702, 3 (Liedboek 2013), tekst: Andries Govaart

Mensen van vuur

Op weg gaan

Pelgrimslied

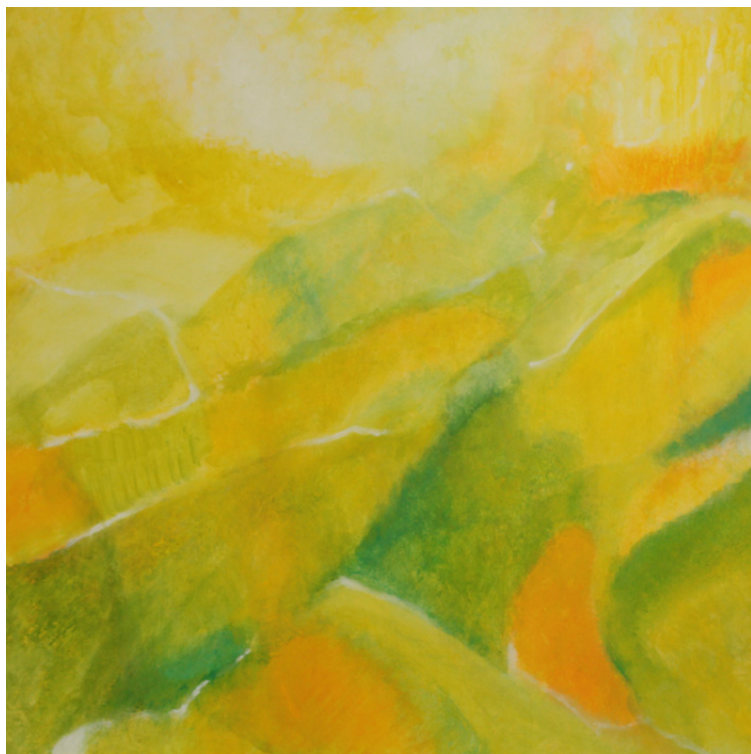
Vroeg in de morgen – dauw lag op het land -
zijn wij op weg gegaan, het afscheid van een vriend,
verwaaide groet.

Geen zware last, wat kleren en een brood,
geen stok om mee te gaan, een eerste struikelpas,
steun voor elkaar.

Nog onvervuld, verlangend zoeken wij,
de ruimte van het land, de wijdte van de tijd,
een vriend, mijn God.

Langs groenend graan, belofte voor de oogst,
een schaduw voor mij uit, gestalte vaag bekend,
trekken wij op.

Andries Govaart, De weg die je goeddoet, lied 271: 1, 2

Vroeg in de morgen

Een smal hard pad tussen de velden door,
de aren barstensvol, verzengde zonnebloem,
een stenen tijd.
De dag is vuur, de aarde dichtgeschroeid.
Met zout doordrenkt gaan wij, de lippen zwijgen droog,
de ogen mat.

Vergeten, waarom zijn we weggegaan,
geen zicht meer op een doel, wij dwalen rond
verdwaasd, haast zoekgeraakt.
Geen schaduw achter mij, geen voor mij uit,
geen engel die mij voedt, geen die mij schraagt,
mij troost,
een stok alleen.

Andries Govaart, De weg die je goeddoet, lied 271: 3, 4

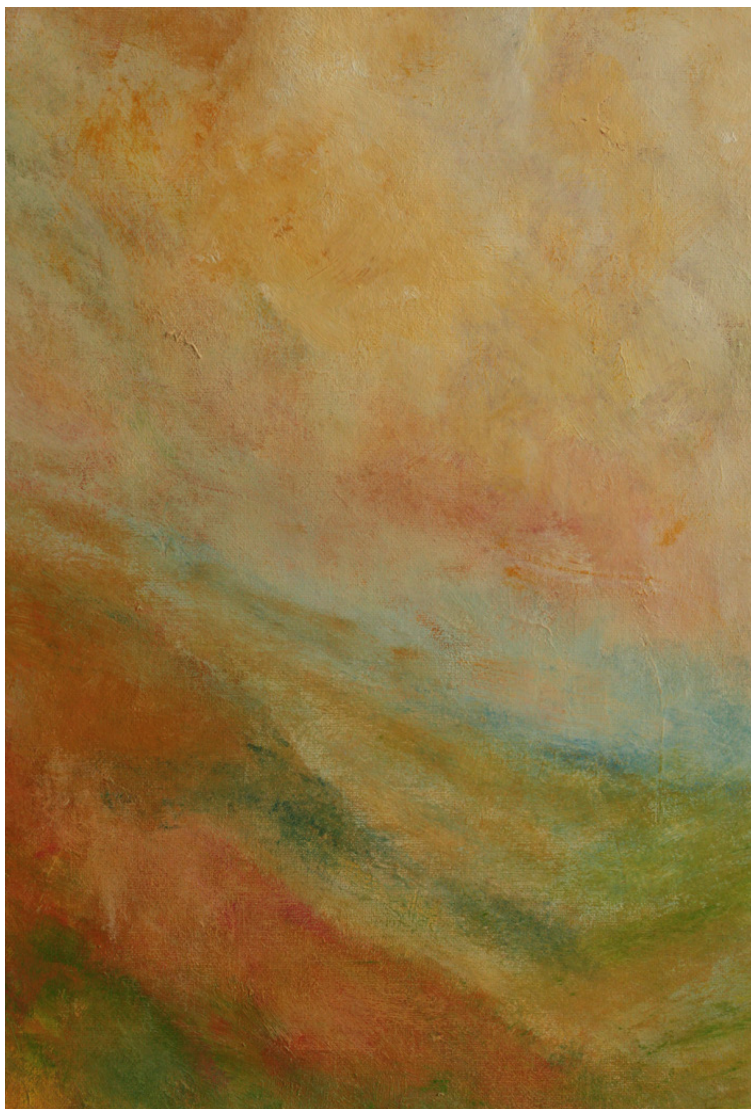

Een smal hard pad

Het land verkleurt, het avondlicht maakt mild,
Een stil weids vergezicht, het suizen van de wind.
Het water wacht.
Het koren is geoogst, de velden leeg.
Gedreven worden wij, niet meer op eigen kracht,
Weer met elkaar.

Tot rust gekomen is mijn ziel in mij.
U bent ons landschap, God, de ruimte van de tijd
geeft u alleen.
Met duizenden gaan wij de tijden door,
Zien torens aan de kim, kantwerk van licht en steen:
een nieuwe stad.

Andries Govaart, De weg die je goeddoet, lied 271: 5, 6

Het water wacht

De weg

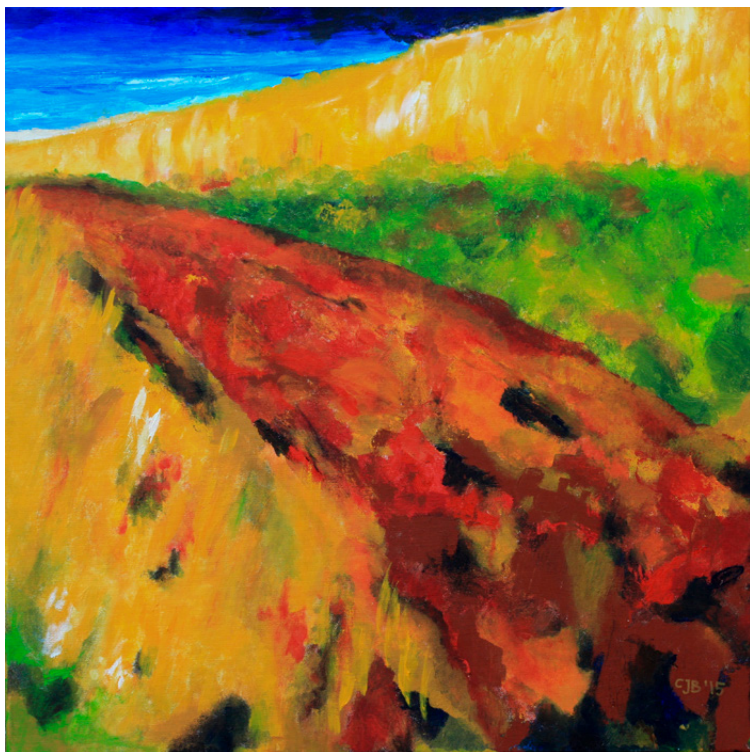
Voor mensen van de weg
die op U durven bouwen,
en gaan in goed vertrouwen,
dat U ons richting geeft:
wees onze reisgenoot.

Uw vrede is de weg.
U hebt hem ons gewezen
door zieken te genezen
en machten te weerstaan:
wees onze bondgenoot.

Voor mensen van de weg
die op u durven bouwen,
we gaan in goed vertrouwen
dat u ons richting geeft:
wees onze reisgenoot.

Wij delen onderweg
het brood ons doorgegeven,
zo delen wij uw leven
en ademen één geest:
wij worden deelgenoot.

Andries Govaart, De weg die je goeddoet, lied 132

De weg

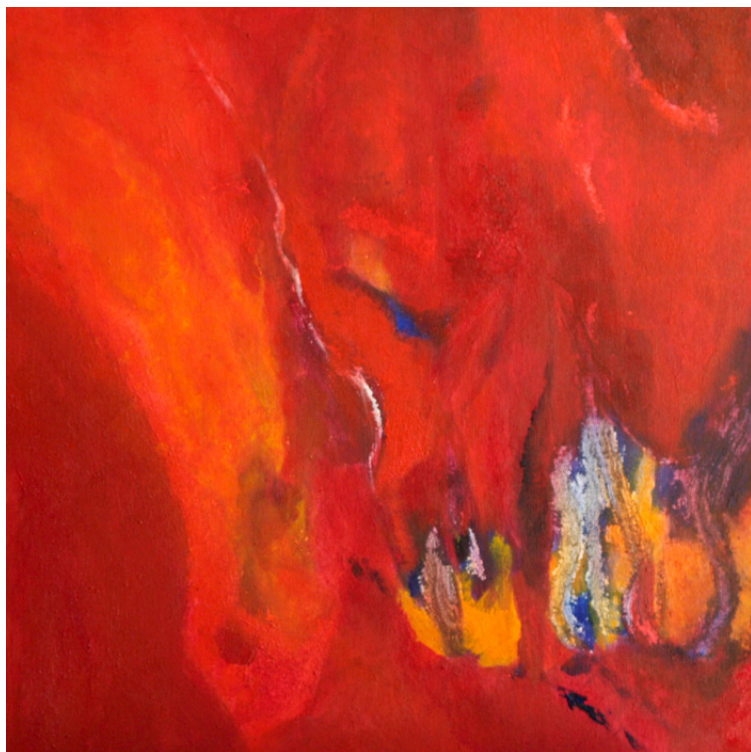
Een spoor van God

Wij zagen hoe het spoor van God
sporen van mensen kruiste.

Wij zagen licht, een vuur laait op,
feest voor armen in het duister.

Komt Hij terug op onze weg,
keert Hij verharde harten?
Wanneer komt Hij met licht en lef,
zaaigoed in onze handen?

Liedboek 2013: 1000, 1, tekst: Michel Scouarmec,
vertaling Andries Govaart

Wij zagen licht, een vuur laait op

Uit aarde (2016)

Hoewel de samenwerking met Tini Brugge heel prettig was geweest, vonden we alle drie dat de foto's van de schikkingen iets minder pasten in de brochure als geheel. Terwijl Tini verder ging met publiceren over haar schikkingen, kozen Andries en ik voor een nieuwe serie, deze keer over de kwetsbaarheid van het bestaan. Liturgisch zou deze serie passen in de laatste fase van het kerkelijk jaar, rond gedachteniszondag, maar ook in de veertig dagen. Leidend thema werd de tekst van 2 Korinthe 4,7: *'Maar wij hebben deze schat in aarden vaten.'* Die schat is het licht van Christus. We maakten er weer een brochure van met teksten en beelden, en een werkboek waar verschillende collega's uit ons inmiddels gevormde team aan meewerkten. Arie Boers riep zijn zanggroep bijeen en maakte een cd met 14 liederen, die weer in Zeist-West werd opgenomen onder de technische leiding van Kees van Mechelen.

De serie *Uit aarde* kent vier 'stappen'. Eerst wordt de kwetsbaarheid van het leven als zodanig gethematiseerd. Wie weet hoeveel tijd van leven ons gegeven is? Hoe vullen we die tijd in? Dan volgt een viertal teksten en beelden waarin de kwetsbaarheid en gebrokenheid zelf aan de orde komt. Leven brengt ook lijden met zich mee: ziekte, verlies, gebrokenheid, geweld. Hoe kunnen wij hiermee omgaan? Waar vinden wij houvast? Hier reiken we vanuit ons geloof naar de Eeuwige, met alle vragen van dien. De laatste reeks is gewijd aan de dood en erna.

Voor de omslag schilderde ik een serie kruiken, met barsten en scherven. Wie goed kijkt ziet een kruik met schouders, er is een buikige kruik bij en een met een verwonde heup.

Dit schilderij nam ik een keer mee naar een zorgcentrum voor een dienst over 2 Kor. 4,7 en het lied van Leonard Cohen: *There is a crack in everything / that's how the light gets in*. Na afloop kwam een vrouw voor het schilderij staan en ze bleef maar kijken. Ze wilde het per se kopen, maar het was niet te koop. Wat trof haar zo in dit beeld? 'Dit is mijn leven', zei ze. 'Mijn hele leven is in scherven uiteengevallen.' Voor haar maakte ik een kleinere kopie.

Uit aarde

De vrouw in het licht

Op schilderles kregen we de opdracht om ‘een intieme ruimte’ te schilderen. Sommigen schilderden een badkamer, anderen de intimiteit van man en vrouw, een oma die haar kleinkind voorlas... Ik koos voor een vrouw die in de intimiteit van haar kamer in gedachten is verzonken. Dat werd de eerste titel van dit schilderij: *In gedachten verzonken*.

Bij deze vrouw had ik zelf aan het gedicht *Ziekenbezoek* van Judit Herzberg gedacht:

Mijn vader had een uur lang
zitten zwijgen aan mijn bed.
Toen hij zijn hoed had opgezet zei ik
nou dit gesprek
laat zich makkelijk resumeren.
Nee, zei hij, toch niet
Je moet het maar eens proberen.

Beeld en gedicht nam ik mee naar een werkbijeenkomst met Andries en hij kwam met een tekst over ruimte, met een verwijzing naar de eerste brief van Paulus aan de Thessalonicenzen. Toen we de eerste regels van die tekst ernaast zetten, zagen we het beeld op haar plek vallen. Aan Arie Boers vroegen we om voor dit lied een melodie te componeren. Later maakte ik er een video van waarin beeld, muziek en tekst elkaar versterken.

Maarten den Dulk schreef er een bijbels-theologische overweging bij als openingsartikel in het werkboek. Hij dacht dat die vrouw net een brief had gekregen, en nu over de inhoud peinst. Maarten kon niet weten dat ik haar inderdaad eerst met een brief in haar hand had geschilderd, maar die brief weer had laten verdwijnen om meer interpretaties toe te laten.

Later, nadat dit schilderij op een expositie in een oud kerkje had gehangen, werd ik opgebeld door een vrouw die juist door dit beeld was geraakt. Of ze het nog eens mocht komen

bekijken. Ze kwam bij mij thuis, maar toen ik voor haar neerzette schrok ze. ‘Maar dat is het niet. Het was een vrouw met een witte jurk.’ Dat kon niet kloppen, er was maar één zo’n soort schilderij op die expositie geweest. Na een moment van grote verwarring vertelde ze toen haar verhaal. Ze was als kind misbruikt en had daar levenslang last van gehad. Zo kon ze bijvoorbeeld nooit naar zichzelf in de spiegel kijken. Tenslotte was ze in therapie gegaan en dat had haar enorm geholpen. En nu was ze onlangs met een vriendin zomaar eens dat kerkje binnengelopen om die expositie te bekijken en was ze geraakt door dit schilderij. Alsof zij daar zat... in een witte jurk. Ze had als in een spiegel naar zichzelf gekeken. Nadat ze dit had verteld keken we samen lang naar het beeld. ‘U hebt gelijk’, zei ze tenslotte, ‘het is toch dezelfde vrouw.’ ‘Ja, het is dezelfde vrouw, maar u zag haar jurk wit.’

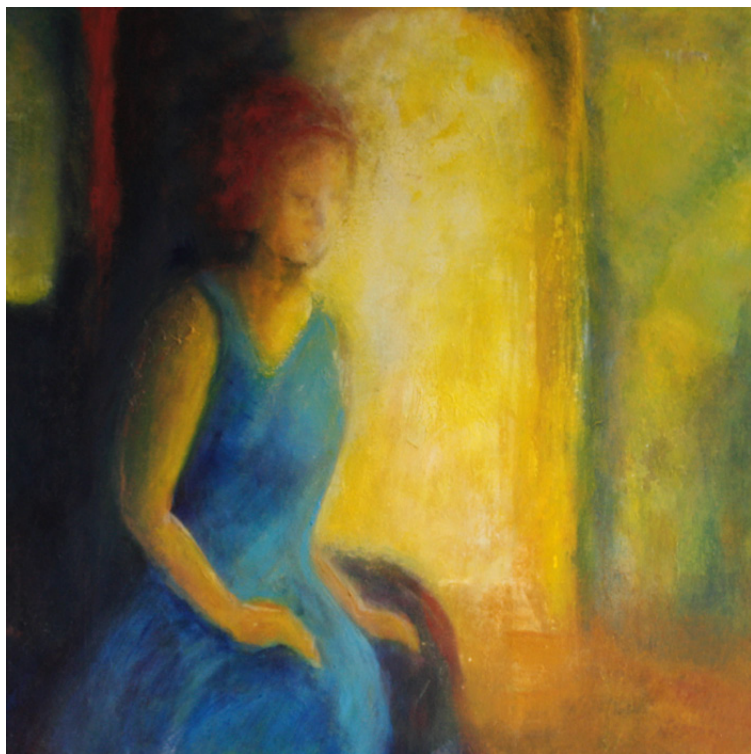
Jij hebt een ruimte aangeraakt,
een stilte diep in mij van binnen,
ik kan een mens om niet beminnen
Jij hebt een ruimte aangeraakt.

(...)

Jij hebt ons ruim en licht gemaakt.
wij werken, bidden, waken, dromen,
verwachten jou want jij zult komen.
Je hebt ons ruim het licht gemaakt.

Jij hebt ons ruimte, licht bereid
en mocht de tijd ons overvallen:
de Eeuwige wacht op ons allen.
Jij hebt ons ruimte, licht bereid.

Andries Govaart, De weg die je goeddoet, lied 246

Aarden vat

De tekst van de schat in aarden vaten past goed in de veertigdagentijd. Voor dit beeld gebruikte ik een foto van een aarden pot uit de periode 500 – 250 v. Chr., gevonden in de Broekpolder bij Vlaardingen. We combineerden het met een lied voor de Aswoensdag:

Dat wij weer weten, dat wij gemaakt zijn
genomen, gevormd, uit stof van de aarde.
Dat wij weer weten,
dat Gij uw adem ons hebt geschonken....

Dat wij weer weten,
dat Gij uw adem ons hebt geschonken

Adem in ons.
Adem in ons, breekbaar en broos -

kruiken van aarde,
dat wij weer weten dat Gij ons vormt.

Andries Govaart, De weg die je goeddoet, lied 179

Uitzicht

Dit schilderij maakte ik voor Maartens verjaardag (maart 2016), een week voor zijn dood. Toen we met dit project begonnen kon ik niet weten dat ik de laatste twee beelden zou schilderen in de periode dat mijn lief met acute leukemie in het ziekenhuis lag en na acht weken overleed. Maarten heeft alles nog kunnen zien. *Uitzicht* kwam op de voorkant van het liturgieboekje bij zijn uitvaart. In de weken dat ik dagelijks naar het ziekenhuis ging kwam steeds opnieuw deze tekst van Andries boven:

Wijze, leer mij,
leer mij leven,
leer mij leven met de dood.

.....

Weet, Gods zegen
wordt gegeven
aan wie leven bij de dag.

Andries Govaart, De weg die je goeddoet, lied 267

Uitzicht

De klok

Dit beeld hoort bij een lied over I Kor 7, 29 – 35. In hoofdstuk 7 staat Paulus stil bij de tijd die ons gegeven is. Hoe lang hebben we nog? Je weet het niet. Paulus denkt zelf dat de wereld zoals hij die kent spoedig ten onder zal gaan. Hij vraagt zich af wat dat betekent dat voor ons leven nu. Wat doe je met de tijd die jou gegeven is, ook als je niet weet hoeveel je nog hebt?

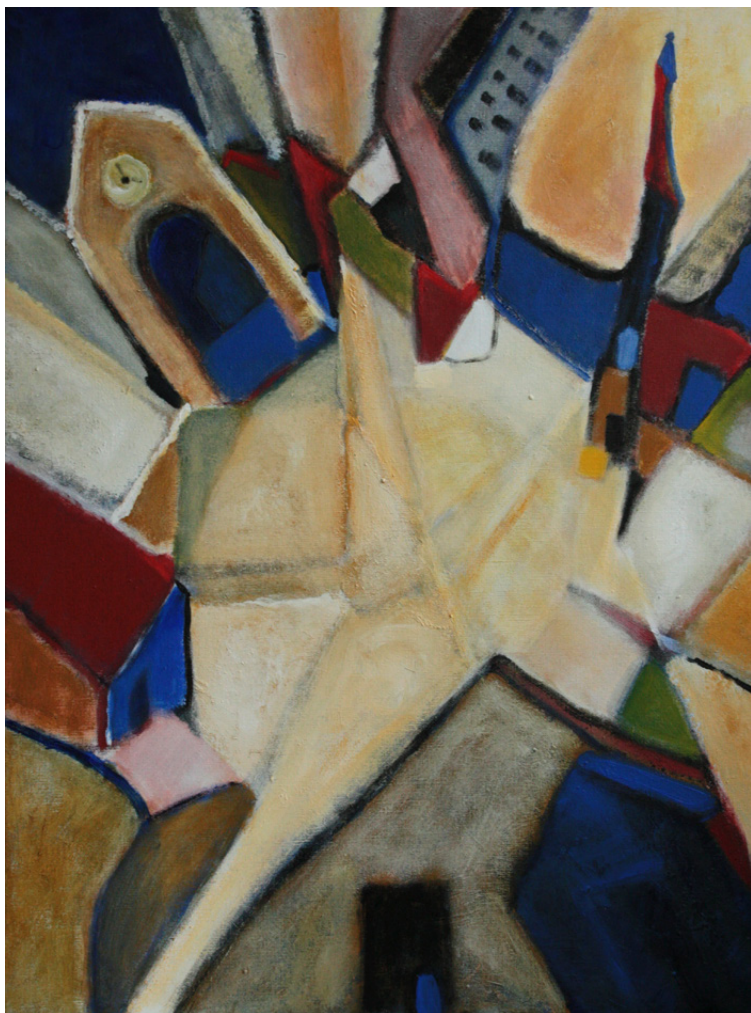
Arie componeerde voor deze tekst een indringend muziekstuk, waarin de cello een hoofdrol speelt. Tekst, beeld en muziek zijn als video te zien en te horen.

De tijd verglijdt; hoe lang nog duurt
het tot het uur gekomen is?

.....

Proef wat er is. Wat is het waard
dat je bewaart de tijd die rest?

Andries Govaart, De weg die je goeddoet, lied 245

De klok

Alzheimer

Met dit schilderij begint een tweede groep beelden in de reeks. Ze gaan over ziekte, verlies, de eenzaamheid van een relatie die kapotgaat, en over de aarde die door het klimaat wordt bedreigd. Dit deel mondt uit in het lied *'Gij die ons hebt geschapen / maak heel wat is gebroken'* (Lied 860).

Ze zwaaide met een kleine hand
tot aan de hoek, dag schat
tot straks, tot het bezoek
hij jammerde ik wil naar huis.

Dit was het dus
het einde van hun samenzijn
vanhier groef men bergaf
één spade elke dag
tot het voltooide graf.
Er ging een bus.

Buiten scheen de zon gewoon
licht speelde door een beukenboom
hij stond bloedrood te zijn
overmacht aan pijn.

Corja Bekius

De rode beuk

Amper begonnen

Dit schilderij vond ik het moeilijkste om te maken. In het Liedboek staat een lied dat bijna nooit gezongen wordt. Het gaat over de dood van een baby of heel klein kind. De tekst is van John Bell (Iona), de vertaling van Andries Govaart. Ik wist precies wat ik niet wilde: geen knuffel in een lege wieg of zoiets. Maar hoe zou ik het dan verbeelden? Voor dit beeld kocht ik het duurste doek van zuiver ongebleekt linnen. Ik begon ermee, maar kwam niet ver. Je kunt er iets van een gordijntje in zien, en een bolle buik. Verscholen leed. De titel werd *Amper begonnen*. Dat sloeg op het kindje, maar ook op het schilderij... Het lied las ik voor in een kerkdienst waar de serie aan de muur hing. Na afloop kwamen verschillende kerkangers vertellen dat ook zij een kindje hadden verloren, maar daar vroeger nooit over werd gesproken.

We kunnen niet meer verder voor je zorgen,
je wiegen, op je kreetjes zijn gespitst,
maar weet, al scheidt ons nu een doodse stilte,
liefde sterft niet.

We kunnen je, mijn kind, niet op zien groeien,
iets nieuws aan je ontdekken elke dag.
Je bent bijzonder en dat zul je blijven,
hier onder ons.

Liedboek 2013: 956, Tekst: John Bell, vertaling Andries Govaart

Amper begonnen

Waar ben jij?

Dit schilderij gaat over een verstoorde relatie, in het bijzonder over de eenzaamheid daarvan.

We vallen nu uit elkaar,
toch draag ik je met me mee
een litteken, vuur in de huid,
zo vallen wij uit elkaar.

Het huis zonder jou is leeg,
ruimte vijandig en kaal.
Wie scheurt mij los, wie richt mij op
weg uit dit huis zonder jou?

Andries Govaart

Waar ben jij?

Voorjaar in het Roergebied

Natuurlijk moesten we het ook over de aarde hebben, over de bedreigde schepping. Mij stond een beeld voor ogen. We reden eens in het prille voorjaar door het Roergebied, terwijl alle groen uitbotte in van die tere kleuren zoals je ze maar twee weken in het jaar ziet. Al die fabrieken langs de snelweg, al die pijpen die vieze lucht uitstootten (inclusief onze eigen uitlaat), het vloekte zo met elkaar. Het beeld zette zich in mij vast en thuisgekomen heb ik het geschilderd. Andries had er een tekst bij die hij had geschreven voor de klimaattop van 2015 in Parijs.

De aarde snakt naar adem,
zij raakt snel uitgeput.

Andries Govaart, De weg die je goeddoet, lied 153, 'Zend uw adem'.

Voorjaar in het Roergebied

Maak heel wat is gebroken

Met het lied *Gij die ons hebt geschapen* wordt het tweede deel van de serie afgesloten. De beelden spreken van oorlog, vluchtelingen, land dat wordt overstroomd. Het gebed om heling is een dringende oproep aan de God van alle leven.

Gij die ons hebt geschapen
uit aarde, adem, woord,
die ons hebt uitgeroepen,
beginakkoord.

Refrein:

Maak heel wat is gebroken,
herstel in ons uw leven,
uw levenskracht.

De schaduw, de verblinding,
de koorts, de open wond:
verzoen me en verbind mij,
spreek mij gezond. *Refrein*

Geef wie is uitgestoten,
geborgenheid ontbeert
een huis, een naam en warmte
en alle eer. *Refrein*

Het huis dat wij bewonen,
ons lichaam in de tijd:
geef vrede alle dagen,
ook in de strijd. *Refrein*

Liedboek 2013: 860, Andries Govaart

Maak heel wat is gebroken

Een nieuwe weg

Dit lied schreef Andries op verzoek van Henk Janssen ofm toen bij een reorganisatie in het bisdom Utrecht alle dekenaten inclusief hun dienstverlening werden opgeheven. Zelf zegt hij hierover: 'Het is een gedwongen afscheid nemen in een situatie waarin je jarenlang veel met elkaar opgetrokken bent en zorg en vreugde hebt gedeeld. Het is hopen dat je niet bitter wordt en dat ieder weer met Gods zegen een eigen weg vindt. En het is hopen dat wanneer je elkaar weer ontmoet in een ander verband je elkaar weer met plezier ziet'. We zongen het bij mijn afscheid als docent van de PThU.

Als op het einde van de weg
een nieuwe weg zich ontrolt;
als we adem, woord en brood
hebben gedeeld, geproefd;
geef dat wij elkaar los kunnen laten
In vertrouwen op uw zegen,
dat wij weer lachen als we elkaar weer zien.

Liedboek 2013: 820, Andries Govaart

Een nieuwe weg

Die in stilte spreekt

Waar vindt een mens houvast in angstige tijden? In het Liedboek is een lied opgenomen waarin twee stemmen klinken. Beide wonen in het hart van de dichter, die beurtelings 'Ik' (hoofdletter) zegt en 'ik', 'wij' en 'Jij'. De ene stem is die van de angst. Die is er, wordt gehoord en benoemd (erkend), maar krijgt niet de overhand. De ander is die van de Ene die de naam draagt *Ik ben er* (Exodus 3, 14). De dialoog eindigt met: 'Ik ben niet bang: Jij bent hier'.

Stem die de stenen breekt,
tijding in duistere nacht,
stem die in stilte spreekt:
Ik ben nabij, wees niet bang.

Sprak al voor nacht en dag,
Voordat ik woorden sprak,
stem die de schepping draagt:
ik ben nabij, wees niet bang.

Rondom mij in verdriet,
dichtbij waar ik ook ben,
Angst ondermijnt mij niet
Ik ben het - dat is jouw stem.

Mocht ik de leegte zien,
Dan delen wij ook die.
Ik zie en hoor je niet
En ben niet bang: Jij bent hier.

Liedboek 2013: 918, tekst Anders Frostenson, vertaling Andries Govaart

Die in stilte spreekt

Vertrouwen

Het gedicht *Vertrouwen* maakte ik na een indrukwekkende sessie in een pastorale training, waarin een vrouw letterlijk opstond om te gaan leven. Na afloop stonden we samen voor het raam en zagen in de winterkou een klein boompje in bloei staan. 'Moet je die dappere daar zien', zei ik. 'Die bloeit tegen alles in.'

Het gedicht kreeg een zekere bekendheid door het boek van Kune Biesevelde *Als scherven spreken*, dat zij schreef toen ze wist dat zij terminaal ziek was. Haar laatste hoofdstuk, over Pasen als kwetsbare belofte, sluit zij af met een zin over beeldtaal als bron van kracht. Ik had haar een kaart met dit gedicht gestuurd. Een recensent van TROUW nam het gedicht zonder bronvermelding over en daarna kwam ik het verschillende keren tegen, bijna steeds naast een foto van een bloesemtak tegen een strakblauwe lucht. En dat beeld klopte voor mij nu net helemaal niet!

Het gedicht wilden we opnemen in de serie *Uit aarde* en daarom maakte ik er een eigen beeld bij.

Vertrouwen

Ik zie haar eerste bloei
nog op het kale hout
en vraag bezorgd
vanwaar die vroege groei,
de nachten nog zo koud.

De boom zegt niets maar
bloeit mij aan alsof haar
zachte kracht de strengste
vorsten zal weerstaan,
ook deze nacht.

Corja Bekius

Vertrouwen

In het dal van de dood

We wilden een tekst over de ziekenzalving opnemen. Daarbij dacht ik zelf aan Psalm 23.

Het leven verliest zijn glans,
het vuur verdoft in de ogen.
De grond die ons draagt
beeft en schuift,
een schrille kreet van de vogel.

Maar jij zalft mijn handen, mijn hoofd,
behoedt mij voor dwalen.
Een vuur ben je, heilige grond,
lichtweg in het dal van de dood.

Andries Govaart, De weg die je goeddoet, lied 308

In het dal van de dood

Doortocht

Onderstaande tekst schreef Andries voor de uitvaart van een jonge vrouw, een studente die in de bergen was verongelukt. Omdat mensen van allerlei gezindten naar de uitvaart kwamen, wilde hij een lied maken dat door velen zou worden verstaan. De woorden en beelden van het lied zijn gelaagd en kunnen verschillende emoties oproepen. Die ruimte is van belang. Het komt vaak voor bij mensen in rouw dat ze tegelijkertijd heel verschillende dingen denken en voelen. Het schilderij dat ik erbij maakte noemde ik *Doortocht*.

Niet is het laatste woord gesproken,
er klinkt een lied, al is het nacht.
Onzeker gaan wij lotgenoten,
op weg met wie ons samenbracht.
Wat komen zal is nog verborgen,
God weet wat ons te wachten staat:
het stille licht, een nieuwe morgen,
waarmee ik mij verzoenen laat.

Wie als het water uitgegoten
De dorre grond tot bloeien brengt;
Wie als de dauw daalt in de morgen
En schepping teer met licht doordrenkt,
Leeft niet vergeefs, gaat niet verloren
In duisternis van niemandsland.
Een naam klinkt in het wuivend koren:
belofte van het nieuwe land.

Liedboek 2013: 818, tekst Andries Govaart

Doortocht

Stad van vrede

Een lied en een beeld over het hemelse Jeruzalem. Voor dit thema koos Andries lied 729, naar een tekst van Brit G. Halqvist, die hij vertaalde. Het was het enige lied waar we het niet helemaal over eens waren. Halqvist weet wel heel erg zeker dat wij na onze dood onze geliefden weer zullen terugzien. Zelf zie ik het hemelse Jeruzalem eerder als een metafoor voor ons verlangen naar vrede. In de brochure namen we alleen het eerste couplet op.

Zij gaan op naar de stad van de vrede,
in de hemel komen zij aan
en verbaasd zullen zij door de poort gaan,
onbekend bestaan,
een nieuw leven in,
en zij zingen, zingen, ja zingen
een nieuw jubelgezang.

Liedboek 2013: 729 Tekst: Brit G. Halqvist, vert. Andries Govaart

Stad van vrede

Zomer

In een vredesvisioen in Jesaja 65 kijkt de Schepper vanuit de hoogte neer op de aarde en belooft zichzelf dat Hij opnieuw gaat beginnen. Deze keer richt hij de schepping anders in. Qua beeld dacht ik aan een park waar kinderen vrijuit kunnen spelen, met rustbankjes voor de oude mensen, en alles fleurig groen...

Nieuw richt ik de aarde, de hemel gaat open.
Nu planten we gaarden en plukken de vruchten,
genieten de smaak.

Voorbij is de wanhoop, het zinloos bewerken,
de schichtige ogen, het wachten, het vluchten
de schaduw des doods.

Wij bouwen huizen en wonen gegrondvest,
een boom die diep wortelt en raakt aan de wolken,
bestendige kroon.

De kinderen spelen, ze worden geboren,
een loot aan de stam. Ze worden ouder,
ontvangen nieuw leven.

De ouden van dagen gaan ongebroken.
Zij zingen als jongen van uw trouw en zegen:
het levend bewijs.

Andries Govaart, De weg die je goeddoet, lied 241

Zomer

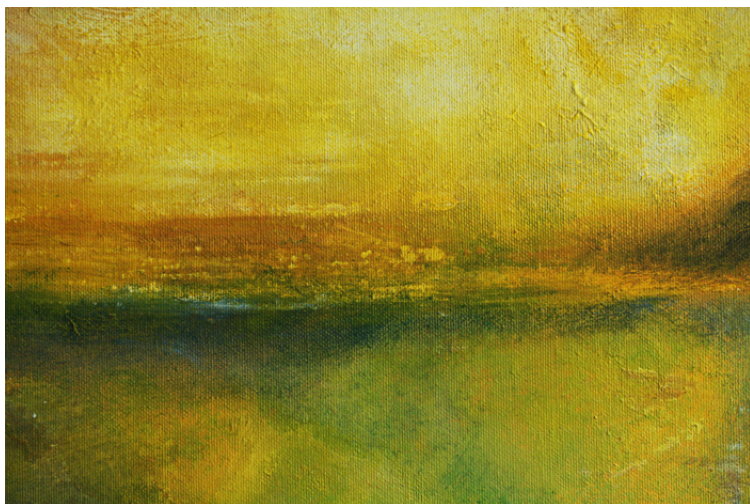
Zegenbede

Dat je de weg mag gaan die je goeddoet,
dat je opstaat wanneer je valt,
dat je mens mag worden in Gods ogen
en die van anderen.

Weet dat de aarde je draagt,
dat je gaat in het licht
en de wind je omgeeft.

Dat je de vruchten van je leven proeft
en gaat in vrede.

Andries Govaart, De weg die je goeddoet, lied 282

Ruimte en licht

detail van 'de vrouw in het licht'

God in ons midden (2017)

In ons team van mensen die als tekstschrijver aan onze projecten meewerkten (in de werkboeken) kwam de vraag op naar nieuw materiaal voor advent en kerst. We kozen voor een meditatieve adventskalender voor de volwassenen en een werkboekje voor de kinderkerk. Vertrekpunt werd de duif die wekelijks de kerk komt binnenvliegen met een boodschap voor de mensen. Het idee was door Ingrid de Zwart met haar medewerkers voor de Lebuïnuskerk uitgeprobeerd. Wat ontbrak waren passende (kinder)liedjes en niet te zoete schilderijen. We kozen zes thema's: De weg naar binnen, Waken en wachten, Verlangen naar licht, Gerechtigheid doen, Hoop op vrede en Een kind ons geboren. De overkoepelende titel werd: *God in ons midden*. Behalve geschilderde beelden werd een aantal boomfoto's van mijn hand opgenomen. Ook bomen trekken zich in de winter terug in zichzelf en wachten tot het hun tijd is om weer uit te lopen. De groenblijvende kerstboom houdt de hoop gaande dat de lente terug zal keren. We hangen haar vol met engeltjes en sterren.

Het labirint

Het labirint is een oud symbool voor de weg naar binnen. Anders dan het doolhof waar je in kunt verdwalen, wordt het labirint getekend door één ingang en één weg die via vele bochten en kronkels naar het hart van de cirkel voert. Wie het hart bereikt, heeft de kern van zijn tocht gehaald en kan maar één ding doen: de weg teruglopen. Het is dezelfde weg, maar je gaat hem anders, want jij bent veranderd.

Het labirint

Bang

onuitgesproken klacht
stok in de keel
keten van gebroken woord
schreeuw uit de container
stem in de ondergrondse gang

recht, maak recht de weg

Corja Bekius

Schreeuw om recht

Vredesduif

In dit project speelt de duif een cruciale rol. Juist in die tijd waren we onder de indruk van en tekst van Mohamed El Bachiri, die bij terroristische beschietingen in Brussel zijn vrouw verloor. Hij schreef zijn ervaringen op in 'Een jihad van liefde'. Daarin vond ik deze tekst:

Spreken over vrede
terwijl je het zwaard heft?
Gerechtigheid prijzen
terwijl je bloed laat vloeien?
Ik zal vier duiven uitsturen
naar de vier hoeken van de wereld
om liefde te verspreiden als
enige antwoord op de haat.

Mohamed El Bachiri

Vredesduif

Dwalen en verdwalen

In adventsbeelden gaat het veel over de weg. We moeten de weg gaan (naar binnen, naar vrede en gerechtigheid, naar de stal) maar waar loopt die precies en hoe lang is hij wel niet? Je raakt gemakkelijk de weg kwijt.

Weet je zeker dat dit de weg is?

In stilte

de weg duurt
neemt zijn tijd

de mensen
wachten

lang

ze gaan uit
keren terug

wachten

verlangen groeit
in stilte

Corja Bekius

In stilte

Kerstnacht

Geloofslied in de kerstnacht

Ik geloof in een God, in een woord ongebroken,
De schepping ontspruit vol jubel en kracht. Behoed haar
voor eeuwig bij dag en bij nacht.

Ik geloof in een kind met kwetsbare dromen:
de arme krijgt recht, de machtige beeft.
Geboren is Jezus, de redder leeft.

Om nieuwe geboorte zijn wij hier verzameld
Geef vuur aan de liefde, verlicht deze nacht,
beadem ons lichaam, geef levenskracht.

Andries Govaart, De weg die je goeddoet, lied 167

Kerstdag

Feest!

Alle huizen hebben slingers,
de balkons die gaan goed los
met ballonnen aan het hekwerk
vormen ze een zwevend bos.

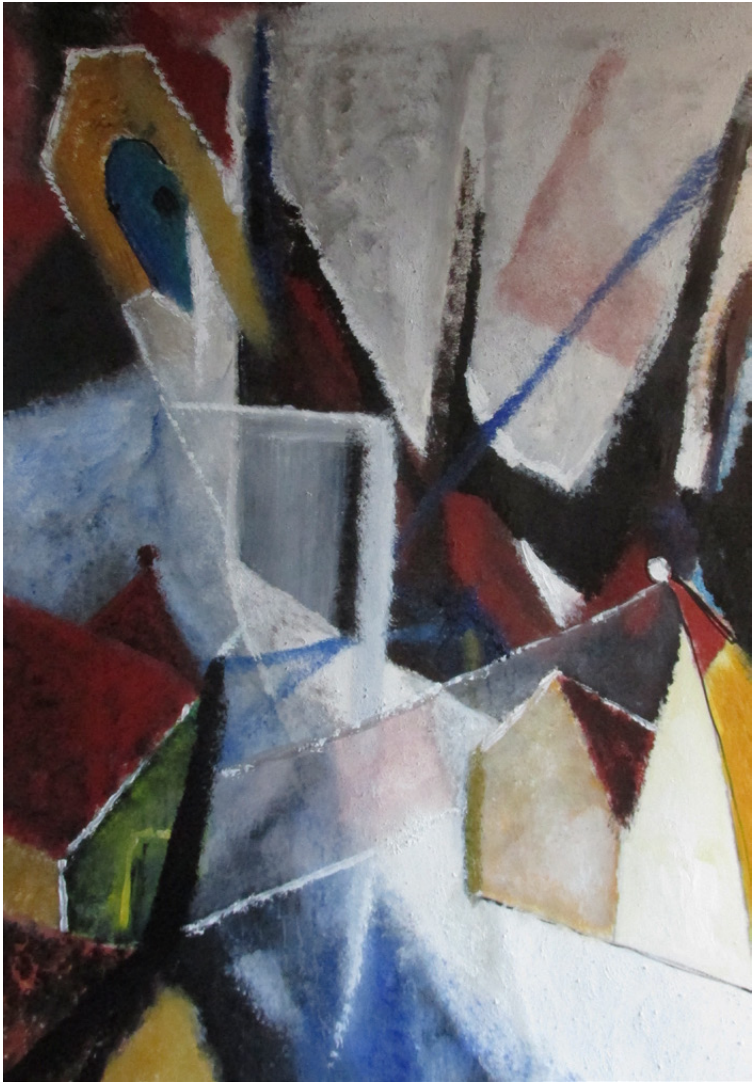
Nergens zijn meer scherpe spijkers,
op hun rug liggen de tanks
te genieten van het zonlicht,
grote glimlach en niets engs.

Aan een driepoot van geweren
hangt een helm boven het vuur
vol met water, groenten, kruiden,
heerlijk eten op den duur.

Komt de vrede op haar fietsje
belgerinkel, groot festijn
als je achterop wilt springen
moet je heel snel bij haar zijn.

Langzaam wordt het toch weer donker.
maar wie lang kijkt ontdekt steeds
meer en meer licht aan de hemel.
Ook de sterren vieren feest!

Andries Govaart, *De weg die je goeddoet*, 342; melodie Arie Boers

Feest!

Driekoningen

hoe te gaan

als de sporen aan de hemel
net zo onduidelijk zijn
als die op de aarde

hoe te gaan

als er wel tekenen zijn
maar betekenis onbekend

hoe te gaan

als de mens zo ijl is
en ruimte te over

verder

Corja Bekius

Wijzen onderweg

Geschenk

Ik kom van ver weg gelopen,
want ik hoorde dat jij riep.
Een presentje meegenomen,
ingepakt en met een strik;
en dat draag ik voor me uit.

Als ik jou dan heb gevonden,
om de hoek of in de wind,
in het park of op de zolder
of toch in het labrynt,
krijg je dat cadeau van mij.

Laat me dan niet te lang wachten
... misschien neem jij het aan,
pakt me uit en moet stil lachen;
ik geef een kus en zeg je naam:
in dat pakje, daar zit ik.

Andries Govaart

Met geschenken

Dooop des Heren

Zodra Jezus gedoopt was en uit het water omhoogkwam, opende zich de hemel voor hem en hij zag hoe de Geest van God als een duif op hem neerdaalde. En uit de hemel klonk een stem: ‘Dit is mijn geliefde Zoon, in hem vind ik vreugde.’

Matteüs 3, 16 – 17

Jij die mij aankijkt (2018)

De vraag kwam op of we niet toch ook een serie voor de veertigdagentijd zouden maken. Dat werd een Werkboekje voor de weg naar Pasen. In dit project zetten we de belangrijkste motieven van de liturgie voor de veertig dagen op een rij, uitgewerkt in liedsuggesties, verhalen en werkvormen voor volwassenen en kinderen. Per week stonden een of meer portretten centraal. Hoofdthema was de ontmoeting. In deze serie zijn twee portretten van mijn hand opgenomen.

Blind

In het voorbijgaan zag Jezus iemand die al vanaf zijn geboorte blind was. Zijn leerlingen vroegen: 'Rabbi, hoe komt het dat hij blind was toen hij geboren werd? Heeft hij zelf gezondigd of zijn ouders?'

'Hij niet en zijn ouders ook niet', was het antwoord van Jezus, 'maar Gods werk moet door hem zichtbaar worden.'

Joh 9, 1 – 3

Blind

Stille Zaterdag

Lijkwade

Vensters op het Onze Vader (2021-2022)

Bij zijn afscheid van de Maartenskerkgemeente in Doorn (eind november 2021) gaf Teun Kruijswijk Jansen de gemeente, waar hij van 2006 t/m 2021 predikant was, een boekje met acht preken bij de beden van het Onze Vader. Hij noemde ze *Vensters op het Onze Vader*. Op zijn verzoek schilderde ik daar acht 'ramen' bij in de kleuren en de sfeer van het Schotse eiland Iona. Naast elk 'raam' kwam een lied van Iona te staan. Het boekje, dat door Docete werd uitgegeven, was al snel uitverkocht. Voor een vervolg daarop maakten we een werkboekje voor persoonlijke bezinning. Daarin staat per bede naast de afbeelding en een lied een werkvorm. De preken kunnen via Docete als pdf gedownload worden.

Onze Vader

Onze Vader in de hemel
laat uw naam geheiligd worden
laat uw koninkrijk komen
laat uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel
Geef ons het brood dat wij nodig hebben
Vergeef ons onze schulden
zoals ook wij vergeven
wie ons iets schuldig is
En breng ons niet in beproeving
maar red ons van het kwaad
want aan u behoort het koningschap
de macht en de majesteit
tot in eeuwigheid
Amen

Met dit gebed voegen wij ons in een lange rij

Een raam in Iona Abbey bij zonsopgang: het wordt morgen, het duister wordt verdreven. Een heilig moment: de schepping komt weer voor ogen. Het donker maakt dat je op jezelf teruggeworpen raakt; het licht dat verbinding weer groeien kan.

Een oude rabbi vroeg eens aan zijn leerlingen: ‘Hoe kun je het moment bepalen, waarop de nacht ten einde loopt en de dag begint?’

‘Is dat het moment waarop je uit de verte een hond van een schaap kunt onderscheiden?’, vroeg de één.

Maar de rabbi was niet tevreden met dit antwoord.

‘Is het als je van verre een dadelboom van een vijgenboom kunt onderscheiden?’, vroeg de ander.

‘Nee’, zei de rabbi.

‘Maar wat is dan het antwoord?’, vroegen zijn leerlingen.

Toen zei de rabbi: ‘Het is als je in het gezicht van een mens kunt kijken en daarin je zuster of broeder ziet.’

Chassidische Vertellingen

Uw naam heilig

Kyrie

Onze vader verborgen
uw naam worde zichtbaar in ons
uw koninkrijk kome op aarde
uw wil geschiede, een wereld
met bomen tot in de hemel,
waar water schoonheid, en brood
gerechtigheid is, en genade –

waar vrede niet hoeft bevochten
waar troost en vergeving is
en mensen spreken als mensen
waar kinderen helder en jong zijn,
dieren niet worden gepijnigd
nooit één mens meer gemarteld,
niet één mens meer geknecht.

Doof de hel in ons hoofd
leg uw woord op ons hart
breek het ijzer met handen
breek de macht van het kwaad.

Van U is de toekomst
kome wat komt.

Huub Oosterhuis

Uw wil, op aarde zoals in de hemel

Een plaats aan de tafel

Voor ieder een plaats aan de tafel,
voor ieder schoon water en brood,
een veilige plek, een plaats om te schuilen,
een plaats in Gods licht als tafelgenoot.

refrein

Vol vreugde ziet God naar mensen die recht doen:
zij scheppen geluk!

Vol vreugde ziet God naar mensen die recht doen:
zij scheppen recht en geluk!

Ionabundel, tekst Shirley Murray; Ned. tekst René van Loenen

Voor ieder het broodnodige

Neem mij aan zoals ik ben

Neem mij aan zoals ik ben.
zuiver uit wie ik zal zijn.
Druk uw zegel op mijn ziel
en leef in mij.

Tekst en muziek: John Bell; Ned. Tekst: vertaalcollectief Wageningen

Vergeef ons

In het gebed wordt zuchten omgevormd
tot ademen in hoop

Erik Borgman

In beproeving, wees er

*Ach mijn God,
We zagen ze bij het hek: honderden vluchtelingen.
Ze waren net uit de boot gekomen, nat, hongerig, angstig,
maar vastberaden uit op een nieuwe toekomst – bij ons.*

*En wij –
stopten ze achter een hek, prikkeldraad rondom,
zeiden dat het zo niet ging, dat ze met te veel,
dat wijzelf niet genoeg, dat we natuurlijk zouden doen
wat we konden, maar dat er eerst andere regels moesten
komen, rechtvaardige, maar voor we die hadden stonden
daar alweer nieuwe mensen,
en alweer...*

*En wij –
schaamden ons en baden in onze onmacht
tot de herder van alle mensen: Heer ontferm U.*

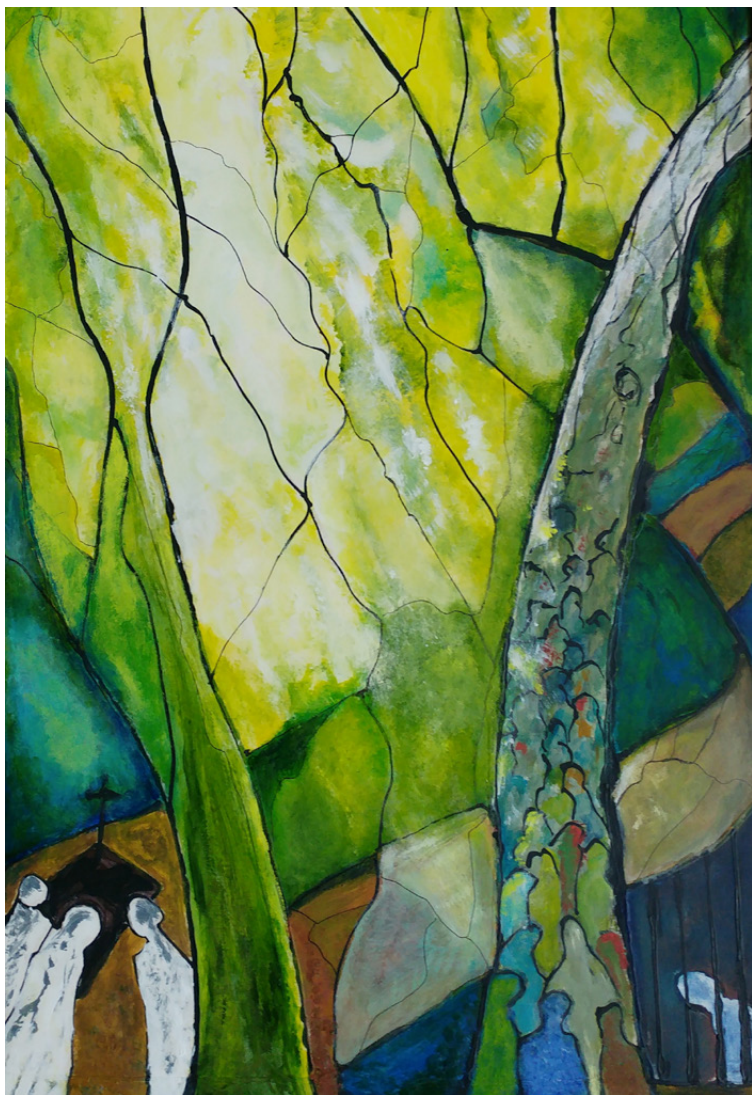
Corja Bekius

Red onze wereld van het kwaad

Hij zal de redder zijn der armen,
Hij hoort hun hulpgeschrei.
Hij is met koninklijk erbarmen
hun eenzaamheid nabij.
Hij helpt, met hun bestaan bewogen,
die zijn in vrees verward.
Hun bloed is kostbaar in zijn ogen.
Hij draagt hen in zijn hart.

Liedboek2013: 72, 4, tekst Jan Willem Schulte Nordholt

Van U is het Koninkrijk

Schilderijenoverzicht

Inleiding

Ruth, een verhaal van hoop

De vlucht (2011), acryl op doek 90 x 90cm
Een wereld van verdriet (2011), acryl op doek 90 x 90cm
Orpa keert terug, (2011), acryl op doek 90 x 90cm
Aankomst te Bethlehem, (2011), acryl op doek 90 x 90cm
Aren lezen op het veld (2013), acryl op doek 90 x 90cm
Op de dorsvloer (2012), acryl op doek 90 x 90cm
In de stadspoort (2012), (2011), acryl op doek 90 x 90cm
De stamboom (2012), acryl op doek 90 x 30cm
Annunciatie (2012), acryl op doek 90 x 30cm
Adventsraam (2010), olie op doek 70 x 50cm
Paasraam (2012), acryl op doek 70 x 70cm
Pinksterraam (2014), acryl op doek 70 x 70cm
Zommerraam (2013), olie op doek 70 x 50cm

Het licht speelt

Zoals het licht speelt (2014), gemengde techniek op karton
Vroeg in de morgen ging zij naar het graf (2014),
acryl op doek 60 x 50cm
Dit is een morgen (2014), acryl op doek 80 x 60cm
Zonlicht van boven (2014), acryl op doek 80 x 60cm
Licht dat ooit speelde (2014), acryl op doek 80 x 60cm
De Emmaüsgangers (2010), acryl op karton 40 x 30cm
Wolken van vuur 1 (2013), acryl op doek 60 x 50cm
Tongen van vuur 2 (2013), acryl op karton, 70 x 50 cm
Mensen van vuur 3 (2013), acryl op doek 60 x 50cm
Vroeg in de morgen (2014), acryl op doek 80 x 80cm
Een smal hard pad (2013), acryl op doek 80 x 60cm
Het water wacht (2012), acryl op doek 50 x 40cm
De weg (2011), olie op doek 50 x 60cm
Wij zagen licht, een vuur laait op (2014),
acryl op doek 60 x 60cm

Uit aarde

Uit aarde (2015), acryl op doek 80 x 80cm
De vrouw in het licht (2015), acryl op doek 50 x 50cm
Aarden vat (2015), acryl op doek 60 x 60cm
Uitzicht (2016), acryl op doek 50 x 60cm
De klok (2015), acryl op doek 80 x 60cm
De rode beuk (2015), acryl op doek 60 x 60cm
Amper begonnen (2015), acryl op doek 80 x 80cm
Waar ben jij? (2015), acryl op doek 80 x 60cm
Voorjaar in het Roergebied (2014), acryl op karton 60 x 60cm
Maak heel wat is gebroken (2015),
 gemengde techniek op doek 80 x 60cm
Een nieuwe weg (2016), acryl op doek 80 x 80cm
Die in stilte spreekt (2015), acryl op doek 80 x 80 cm.
Vertrouwen (2016), acryl op doek 60 x 60cm
In het dal van de dood (2015) acryl op karton 70 x 50cm
Doortocht (2015), acryl op doek 80 x 60cm
Stad van vrede (2016), acryl op doek 80 x 80cm
Zomer (2015), acryl op doek 60 x 60cm
Ruimte (2015),
 acryl op doek (= detail van De vrouw in het licht)

God in ons midden

Het labyrint (2017), acryl op doek 80 x 80cm
Schreeuw om recht (2016), acryl op karton 60 x 80cm
Vredesduif (2017), acryl op doek 60 x 60cm
Weet je zeker dat dit de weg is? (2016),
 acryl op doek 60 x 50cm
In stilte (2015), acryl op doek 60 x 50 cm
Kerstnacht (2017), acryl op doek 80 x 80cm
Feest! (2017), acryl op karton 100 x 70cm
De wijzen onderweg (2017), acryl op doek 60 x 60cm
Met geschenken (2017), acryl op paneel 60 x 40cm
Als een duif (2012), acryl op karton 50 x 50cm

Jij die mij aankijkt

Blind (2018), acryl op papier 38 x 24cm

Lijkwade (2018), monoprint en krijt op laken 38 x 24cm

Vensters op het onze vader

Met dit gebed voegen wij ons in een lange rij (2021),

acryl op paneel 60 x 40cm

Uw naam heilig (Vensters...), (2021),

acryl op paneel 60 x 40cm

Uw wil, op aarde zoals in de hemel (Vensters...), ((2021)

acryl op paneel 60 x 40cm

Voor ieder het broodnodige (Vensters...), ((2021)

acryl op paneel 60 x 40cm

Vergeef ons (Vensters...), ((2021)

acryl op paneel 60 x 40cm

In beproeving wees er (Vensters...), ((2021)

acryl op paneel 60 x 40cm

Red onze wereld van het kwaad (Vensters...), ((2021)

acryl op paneel 60 x 40cm

Van U is het Koninkrijk (Vensters...), ((2021)

acryl op paneel 60 x 40cm

Omslagbeeld

Pasen. Het land ontwaakt (2021),

acryl op karton 28 x 28 cm

Dit boek is een overzichtscatalogus van ruim 60 kunst & kerk - schilderijen van Corja Bekius, zoals die in de periode 2013 – 2022 in brochures, werkboekjes en kaarten door Stichting Docete zijn gepubliceerd.

Het betreft de volgende series:

- Ruth, een verhaal van hoop (2013)
- Het licht speelt. Van Pasen naar Pinksteren (2015)
- Uit aarde (2016)
- God in ons midden. Kalender voor advent een kersttijd (2017)
- Werkboekje bij God in ons midden (2017)
- Jij die mij aankijkt.
Werkboekje voor de weg naar Pasen (2018)
- Werkboekje bij Vensters op het Onze Vader
(preken van Teun Kruijswijk Jansen) (2021 - 2022)

Beelden en teksten uit deze digitale uitgave mogen vrij worden gedownload voor gebruik in gemeente en parochie. Voor commercieel gebruik contact opnemen met Stichting Docete. Meer informatie is te vinden op de website van www.docete.nl (Corja Bekius)
